Raadsinformatiebrief

Aan : De leden van de Raad
van : W.C.G. Caelers
cc :
datum : 13 april 2023
Kenmerk : RIV-23-00743

onderwerp : Informeren van de gemeenteraad over de keuzemogelijkheden voor de rioolheffing in het kader van de harmonisatie belastingen van de BsGW

Kennisnemen van:
De keuzemogelijkheden voorkeursvarianten rioolheffing.

Inleiding
In de raadsvergadering van februari 2023 heeft het college toegezegd om uw raad te informeren over het harmonisatieproces van de BsGW. De harmonisatie dient te leiden tot een kwaliteitsverbetering van de uitvoeringsprocessen en de dienstverlening.
Er zijn voor de gemeente Nederweert 5 lokale belastingen en heffingen die voor harmonisatie in aanmerking komen. Dat zijn:

1. Onroerendezaakbelasting
2. Afvalstoffenheffing - Reinigingsrechten
3. Rioolheffing[1]
4. Hondenbelasting
5. Toeristenbelasting

In de huidige heffingssystematiek is er van de 5 lokale belastingen en heffingen slechts 1 heffing waarvoor een klein gedeelte op dit moment maatwerk wordt toegepast: de rioolheffing. De overige lokale belastingen en heffingen vallen onder de voorkeursvarianten. Dat betekent dat bij het opstellen van het nieuwe kostenverdeelmodel door BsGW er voor Nederweert geen extra kosten zijn voor maatwerk oplossingen. Voor deze 4 lokale belastingen en heffingen is geen reden om van de bestaande systematiek af te wijken.
Het college heeft in de raadsvergadering van februari 2023 aangegeven vooral in te gaan op de rioolheffingssystematiek en de mogelijkheden die dit harmonisatieproces daarvoor kan bieden. Dat past bij het aangenomen amendement ingediend in de raadsvergadering van 23 juni 2020 over de rioolheffingssystematiek en de door uw raad gestelde vragen naar aanleiding van de regionale informatiebijeenkomst van 19 januari 2023.

Kernboodschap
Er is uitvraag gedaan bij de BsGW naar de mogelijkheden rondom de systematiek van rioolheffing in het kader van harmonisatie. Aangaande de rioolheffing zijn de volgende potentiële voorkeursvarianten technisch mogelijk:

1. Heffing op basis van het aantal personen in het huishouden
2. Heffing op basis van grote, uniforme staffels voor waterverbruik gericht op vast bedrag voor woningen
3. Heffing op basis van de WOZ-waarde
4. Heffing op basis van een vast bedrag

Naast deze voorkeursvarianten kan men ook voor een afwijkende heffingsmethode kiezen. Dit wordt dan aangemerkt als maatwerk, waarvoor extra kosten in rekening worden gebracht.

[1] Op 1 onderdeel van de rioolheffing is er op dit moment sprake van maatwerk, nl. voor bebouwde objecten waarvan de WOZ-waarde kleiner is dan € 30.000 en waarvan alleen lozing van hemelwater plaatsvindt. Het betreft dan voornamelijk garageboxen.

Consequenties
Hieronder worden de voorkeursvarianten technisch toegelicht met relevante overwegingen:

1. Heffing op basis van het aantal personen in het huishouden
    a. Bij huishoudens kan er een differentiatie zijn van 1 en meer persoonshuishoudens en kamerbewoning
    b. Bij niet-huishoudens kan dan gekozen worden voor WOZ-waarde of waterverbruik
    c. Het vraagstuk wat daar bij komt is de verdeling van de totaal opbrengst rioolheffing tussen huishoudens en niet-huishoudens. Vervolgens moet er een verdeling komen tussen de verschillende huishoudens en de verdeling in WOZ of waterverbruik categorieën bij de niet-huishoudens.
    d. De nieuwe verdeling zal leiden tot positieve en negatieve effecten, omdat de totale opbrengst gelijk blijft. Er is dus sprake van communicerende vaten.
2. Heffing op basis van grote, uniforme staffels voor waterverbruik gericht op vast bedrag voor woningen
    a. Zoals nu de staffel door BsGW wordt aangegeven valt ca. 86% in de staffel tot 200m3. Verhogen we de 1e staffel tot 400m3 dan valt hier ca. 95% onder.
    b. Ook hier speel dan weer het verdeelvraagstuk tussen de verschillende categorieën, waarbij een voordeel voor de een, een nadeel voor de ander is. De vraag is hoe je de verschillende staffels gaat wegen ten op zichte van elkaar om de te realiseren opbrengst (die even hoog blijft) te verdelen.
    c. Uit eerder onderzoek blijkt dat er groepen zijn die veel drinkwater afnemen maar dat niet lozen. Het gaat hier om o.a. melkveehouders.
    d. Op basis van ervaringen bij BsGW is de kans groter op bezwaarschriften bij deze wijze van heffing, vooral bij het gebruik van een kleine staffel. Dat pleit er voor om een grote staffel toe te passen en dan is het de vraag of het zinvol is omdat 86% tot 96% dan in de 1e staffel valt.
3. Heffing op basis van WOZ-waarde
    a. Eenvoudig toe te passen.
    b. De berekeningsmethodiek kan aansluiten bij de berekening van de OZB, tenzij er met een staffel wordt gewerkt. Ook dan ontstaat de problematiek van het bepalen van de wegingscoëfficiënt bij de staffels.
    c. De vervuiler betaalt is bij deze methodiek niet aan de orde.
    d. Mogelijk dat hier het aantal bezwaren zal toenemen t.o.v. de huidige situatie. Vooral bij stijging van de WOZ-waarde, zoals dat voor 2023 het geval is.
4. Heffing op basis van een vast bedrag
    a. Dit is de heffingsmethodiek welke we op dit moment toepassen
    b. De vervuiler betaalt is bij deze methodiek niet aan de orde.
    c. Eenvoudige methodiek die efficiënt en effectief is.

Tijdens de raadsvergadering van 7 februari jl. is aangegeven dat het van belang is om de kosten van de keuze inzichtelijk te hebben en welke gevolgen dat heeft voor de hoogte van de heffingen. Die wens begrijpt het college. Daarom is navraag gedaan naar de mogelijkheden. Op dit moment is het voor BsGW niet mogelijk om de financiële consequenties voor de afzonderlijke gemeenten aan de voorkant in beeld te brengen. De kostenverdeling wordt namelijk in zijn geheel opnieuw bekeken als de keuzes in het kader van de harmonisatie zijn gemaakt en doorgegeven aan de BsGW door alle deelnemende gemeenten. Naar verwachting zal de keuze voor het handhaven van de heffingssystematiek voor de 4 lokale belastingen en heffingen niet leiden tot stevige meerprijzen, aangezien sprake is van (continuering van)voorkeursvarianten. De keuze die wordt gemaakt voor de rioolheffingssystematiek kan, afhankelijk van uw keuze op 27 juni, wel leiden tot meerkosten. De kosten voor uitvoering van het innen van de lokale belastingen en heffingen door de BsGW worden doorberekend in de tariefstelling.

Communicatie
Bovenstaande informatie wordt betrokken bij het op te stellen raadsvoorstel waarin de keuzes voor de heffingsmethodieken voor de gemeentelijke heffingen, uitgevoerd door BsGW, worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Dit raadsvoorstel zal in de raadsvergadering van 27 juni a.s. aan u worden voorgelegd, waarbij grotendeels wordt gefocust op de rioolheffingssystematiek.

Bijlage(n)
-